

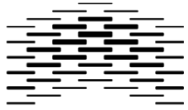
HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

28. SEPTEMBER 2015

Randomiserte kontrollerte studier i samfunnsvitenskapene –potensiale og utfordringer

Ira Malmberg-Heimonen, professor

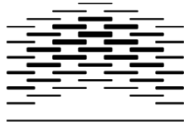

Innhold

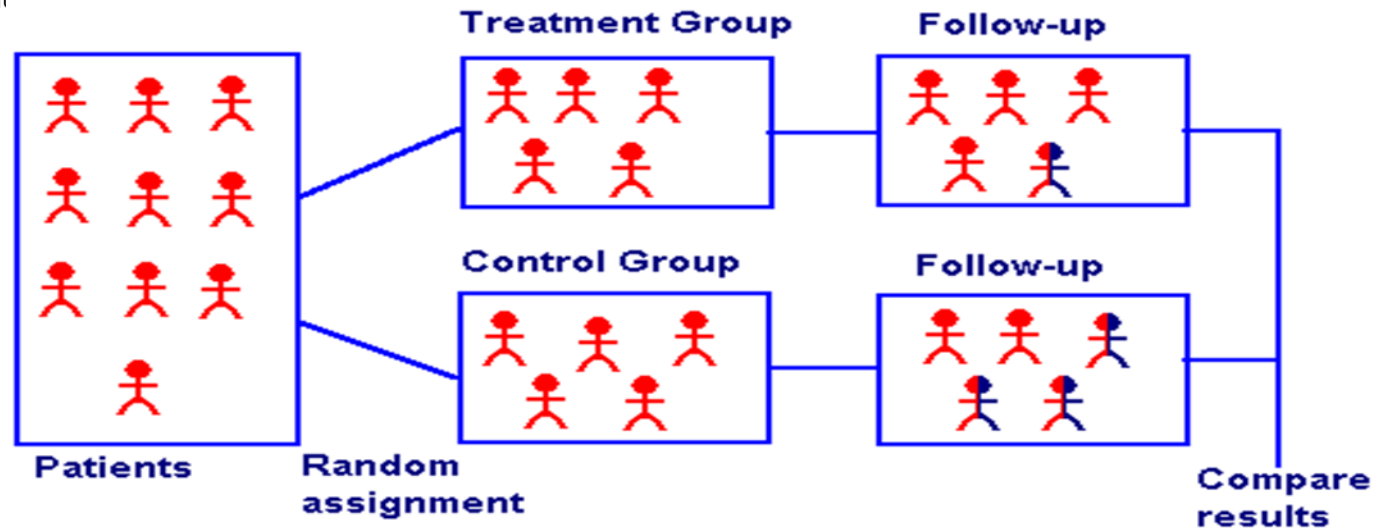

- RCT-er ved evaluering av tiltak
- Potensiale og utfordringer
- Evaluering av nettverksråd, en individ-randomisert studie
- Helhetlig oppfølging av brukere i kvalifiseringsprogrammet, en klynge-randomisert studie
- Sammenfatning

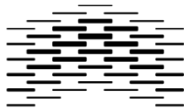
Randomiserte kontrollerte studier (RCT)

HØGSKOLEN
OG AKERSHI

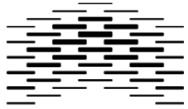

- Identisk interventions- og kontrollgruppe på grunn av randomisering
- Får vite hva som hadde skjedd hvis deltakerne i undersøkelsen IKKE hadde deltatt.
- Individrandomiserte eller klyngerandomiserte.
- Vanlig innen medisin (medisin-placebo), sjelden innen samfunnsvitenskaper.

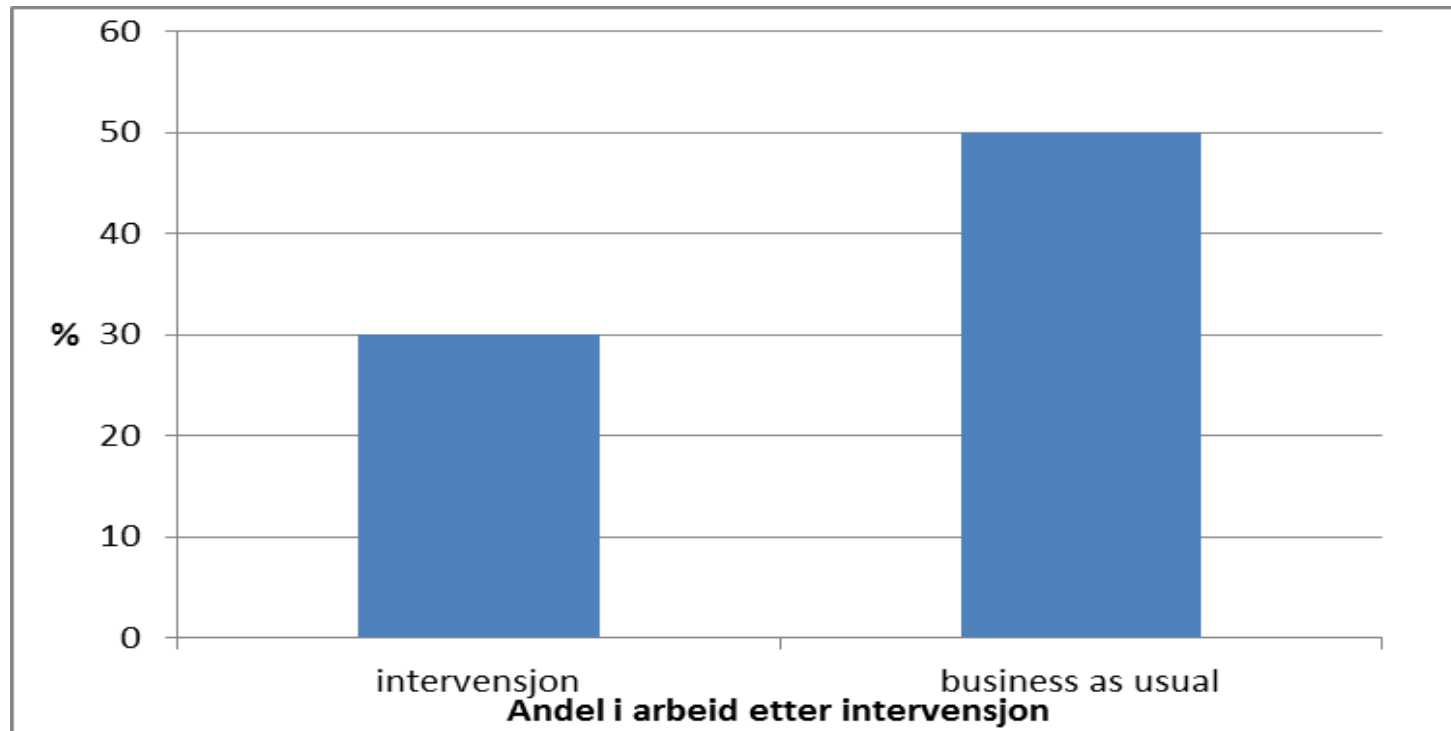

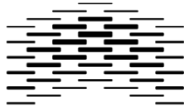
Evidenshierarkien

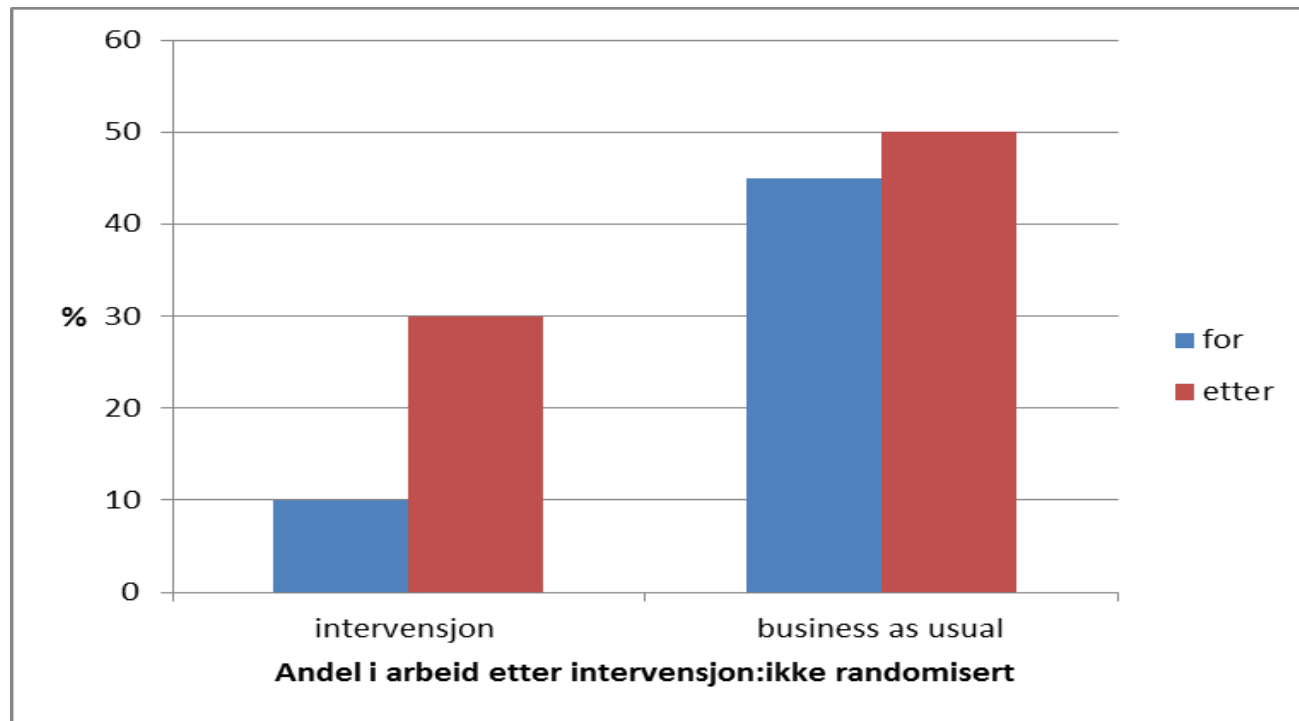

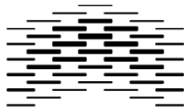
Evaluering etter tiltak

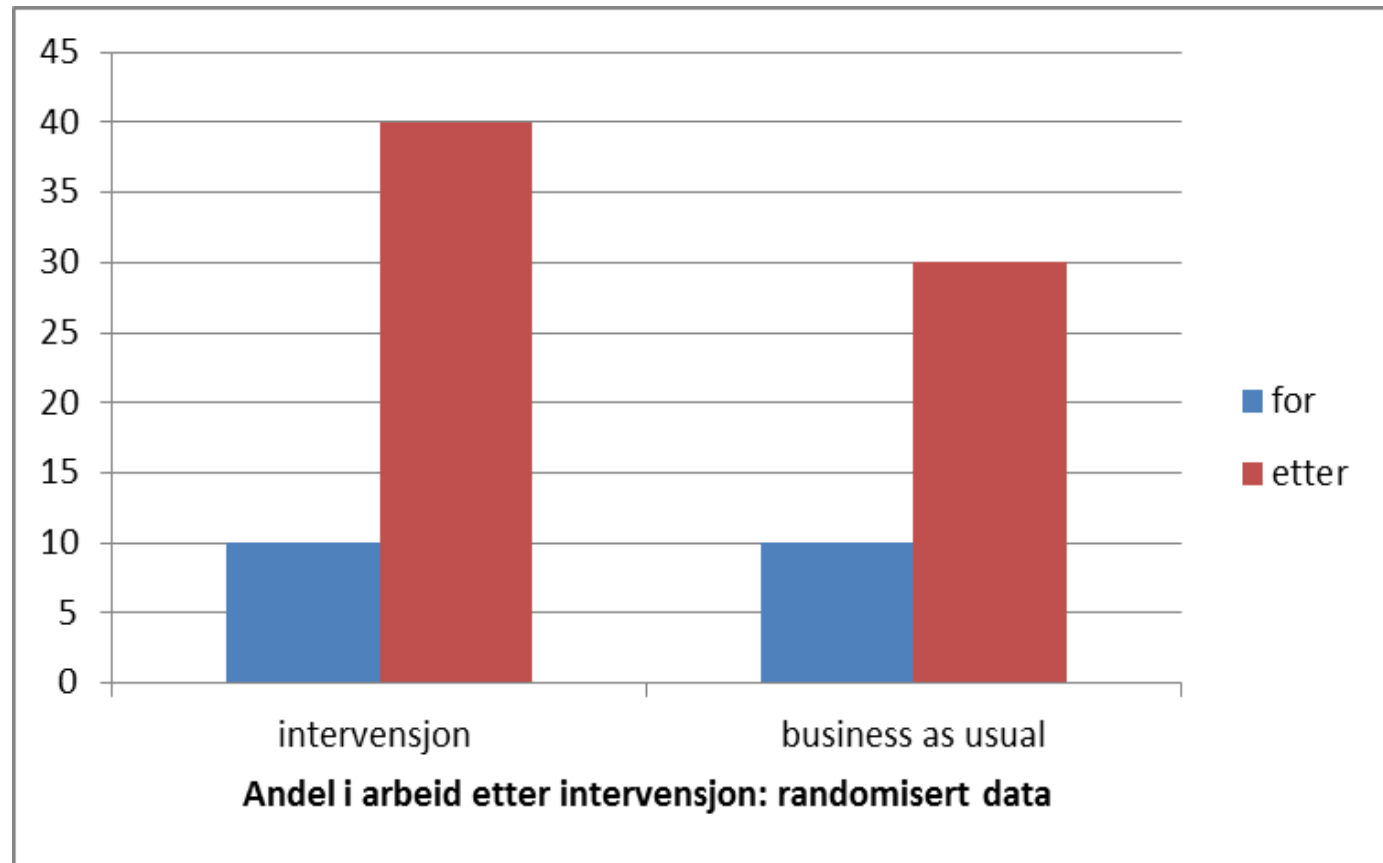

Før- og etter studie

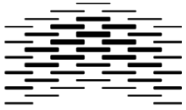

Randomisert kontrollert studie

Potensiale og argument

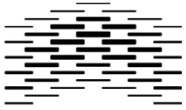

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

- Viktig å bruke troverdige metoder ved evaluering av intervensjoner/tiltak.
- Gullstandarden- sier ”sanningen”
- Oetisk at implementere tiltak som ikke har effekter/negative effekter.
Svakere grupper.
- Prøve ut tiltaket i en mindre kontekst innen omfattende implementering.
- De som tar beslutning vil ha konkrete svar om hvorvidt (og hvordan) tiltak virker.

Utfordringer

- **Enkel prinsipp –vanskligere å gjennomføre i praktikken**

- tids- og kostnadskreven

- samarbeid med praktikere og andre involvert i implementering,

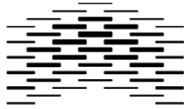
- krever klar arbeids- og ansvarsfordeling mellom evaluering og implementering.

- **Etiske spørsmål:**

- sammenligningsgruppen, rett til servise

- samtykke, kun de som aksepterer begge utfallen kan delta

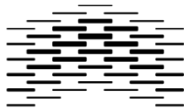
- vi skal ikke vite med sikkerhet om intervensjonen har effekter

Utfordringer forts.

- **Metodologiske problemer:**
  - smitte
  - cross-over
  - varierende implementeringskvalitet, kompleks intervensjon
  - RCT:en i seg gir svar på hvorvidt tiltaket har effekt, sier litt om kontekst.
  - høy intern validitet, lavere ekstern validitet.
  - vanskelig at generalisere: kunnskap om konteksten viktig.

- **Prosessevaluering før kontekstuell informasjon**
  - Intervjuer, observationer, fokusgrupper

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Randomisert kontrollert studie av nettverksråd 2007-2010

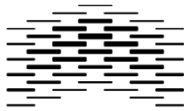

- Evaluering av nettverksråd i Bergen och Oslo
- Mobilisere nettverket i forhold til langvarige sosialhjelpsmottakere.
- 149 Langvarige sosialhjelpsmottakere ble rekruttert. Effekter i forhold til sosial støtte, mental helse, livskvalitet.
- 2/3 randomisert til tiltaksgruppe, 1/3 til sammenligningsgruppe
- T1 før randomisering, T2 etter nettverksråd (+12 uker kontrollgruppe), T3 +12 måneder.
- For å undersøke prosesser: intervjuer med deltakere, sosialarbeidere, koordinatore. Kvalitativt data: observasjoner og intervjuer.

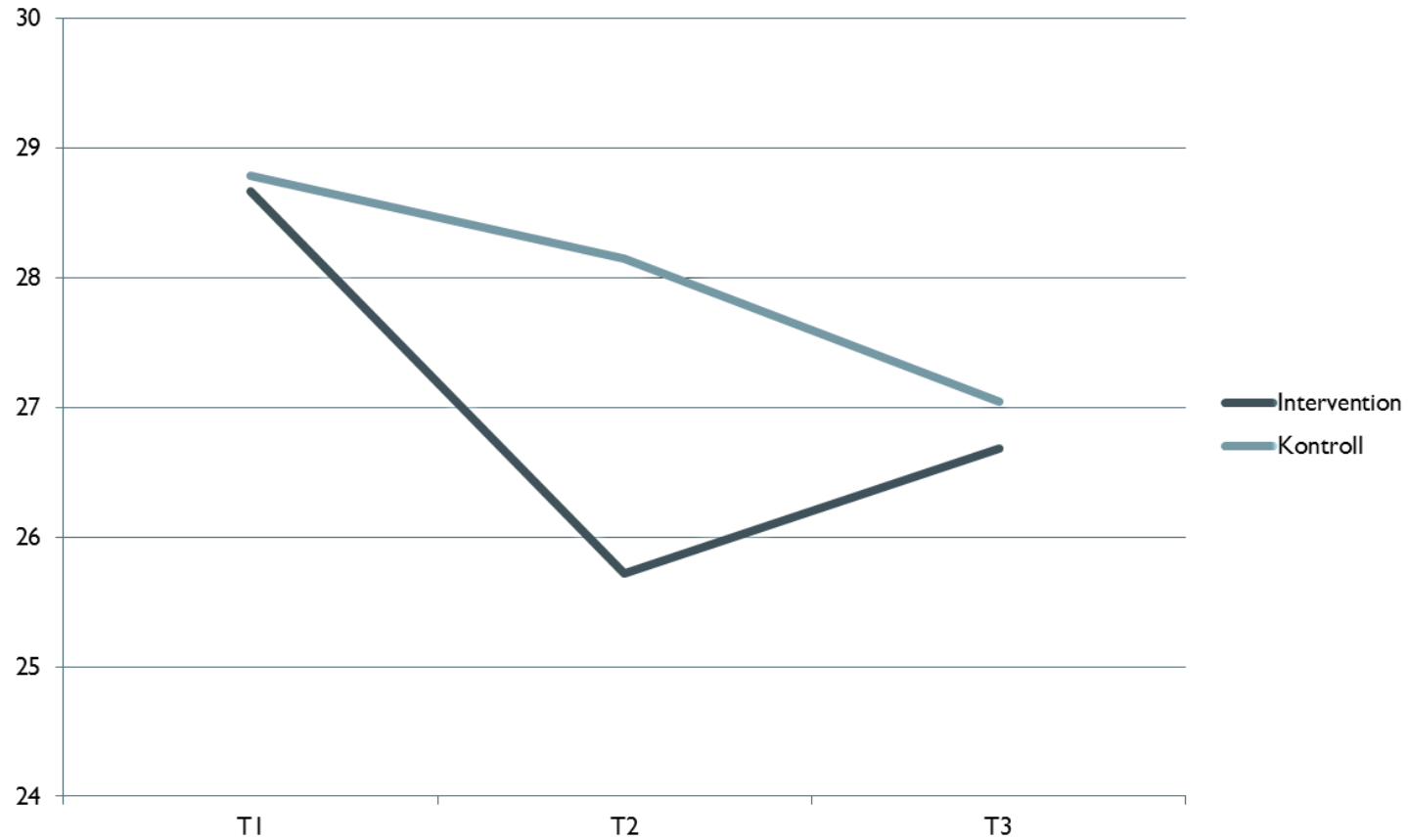
Malmberg-Heimonen Ira (2011) The effects of Family Group Conferences on social support and mental health for longer-term social assistance recipients in Norway. *British Journal of Social Work*, 41(6), 949-967.

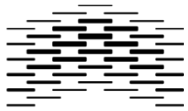
Natland Sidsel & Malmberg-Heimonen Ira (2014) A study of coordinator positioning in family group conferences. *Nordic Social Work Research*, 4(2), 158-172.

Malmberg-Heimonen Ira & Johansen Sissel (2014) Understanding the longer-term effects of family group conferences. *European Journal of Social Work*, 17 (4), 556-571.

Effekter psykiske symptom (GHQ-12)

Helhetlig oppfølging av brukere i KVP (2010-2014)

- Helhetlig prinsippstyrt metodisk oppfølging(HPMT) er et fagutviklingsprogram utviklet av Arbeids- og velferdsdirektoratet.
- Målet med HPMT er et systematisk og helhetlig oppfølgingsarbeid av deltakere i KVP.
- HPMT er et opplærings- og veiledningsprogram (9 dager, 3 seminarier + veiledning på kontoret), gir verktøy for arbeidet.
- Evaluert effekter og prosesser i et klynge-randomisert design, 9 + 9 NAV kontor. For å undersøke prosesser intervjuer med veiledere, ledere og deltakere

Malmberg-Heimonen Ira, Natland Sidsel, Tøge Anne Grete (2015) The effects of Skill Training on Social Workers' Competences in Norway: Results of a Cluster-Randomised Study, *British Journal of Social Work*, published online 2.9.2015, DOI: 10.1093/bjsw/bcv073.

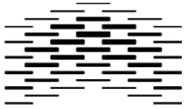
Malmberg-Heimonen Ira, Tøge Anne Grete (2015) Effects of individualized follow-up on activation programme participants self-sufficiency: A cluster-randomised study, *International Journal of Social Welfare*. published online 30.6.2015, DOI: 10.1111/ijsw.12179

Malmberg-Heimonen Ira (2015) Social workers' training evaluated by a cluster-randomized study, *Research on Social Work Practice*, published online 8.2.2015. DOI: 10.1177/1049731515569357.

Effekter av HPMT i forhold til arbeid og aktivitet hos brukere

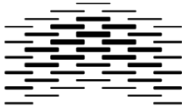

Data og variabler	Tiltak	Sammenlikning
<i>Registerdata (N=617), + 18 måneder etter T1</i>		
Arbeidstaker, kombinert (%)	28.9	23.0
Arbeidstaker, KUN lønnsinntekt (%)	16.9 *	10.8
<i>Spørreskjemadata (N=390), +18 måneder etter T1</i>		
Inntektsgivende arbeid, heltid (%)	14.8	14.7
Deltidsarbeid (%)	18.4*	9.2
Arbeidsmarkedsopplæring (%)	1.35	4.9*
Praksisplass (%)	9.9	19.6*
KVP (%)	19.3	25.8

Sammenfatning

- RCT:er er gullstandarden innen evaluering og topper evalueringshierarkien.
- Metoden kan estimere effekter av tiltak, men sier lite om hva og hvordan tiltaket virker.
- Prosessevalueringer som en del av en RCT er nødvendig då tiltak implementeres i komplekse kontekster, så som sosialt arbeid.
- En prosessevaluering vil då øke undersøkelsens eksterne validitet, det vil si dess overførbarhet fra en kontekst til en annen samt relevans for praksisfelt og brukere.

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Takk for oppmerksomheten!